

QORTI CIVILI - PRIM'AWLA

IMHALLEF

ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI
B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.

Illum it-Tlieta , 20 ta' Mejju 2021

Kawza Numru: 1

Rikors Ģuramentat Numru:- 865/2014 JVC

**Philip Camilleri ;
Mary Grace Zammit;
Joseph Camilleri u permezz ta' digriet datat 20
ta' Mejju 2021 l-atti gew trasfuzi f'isem Doris
Camilleri u Glenn Paul Camilleri stante li
Joseph Camilleri miet fil-mori tal-kawza;
Joseph Zammit bhala mandatarju specjali tal-
assenti Diana Pamford**

vs

**Mary Rose Attard u b'digriet tal-10 ta'
Novembru 2016 gew kjamati in kawza
Emanuela Portelli bhala eredi ta' Catherine
Camilleri u Anthony Camilleri**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat fejn ir-rikorrent Philip Camilleri et kkonferma bil-gurament u talab kif isegwi:

1. Illi il-kontendenti kif ukoll Emanuela Portelli u Anthony Camilleri huma kollha ulied id-defunta Catherine Camilleri, bint il-mejtin Vincent Farrugia u Maria Concetta nee' Farrugia, armla ta' Carmelo Camilleri, detentrici tal-karta tal-identita numru 144528(M) li mietet nhar il-25 ta' Frar tal-2010;
2. Illi l-eredita ta' Catherine Camilleri hija regolata bi tlett testmenti.
  - A. Testament Unica Charta in atti Nutar Dott. Carmel Gafa tas-6 ta' Ottubru 1999
  - B. Testament Pubbliku in atti Nutar Dott. Maria Briffa tal-31 ta' Lulju 2007
  - C. Testament Pubbliku in atti Nutar Dott. Maria Briffa tat-13 ta' Mejju 2008
3. Illi minn dawn it-testmenti jirrizulta li l-eredi tal-imsemmija Catherine Camilleri huma l-ulied kollha tal-istess Catherine Camilleri izda l-intimata Mary Rose Attard kif ukoll zewgha u uliedha thallew ukoll bhala legatarji.
4. Illi l-intimata Mary Rose Attard, appropriat ruhha minn assi tal-massa ereditarja tad-decuius Catherine Camilleri u

qieghda tokkupa propjeta immobili ta' l-istess massa ereditarja.

5. Illi ir-rikorrenti għandhom biza' fondata li ghalkemm qua eredi huma intitolati għas-sehem riservat lilhom mill-massa ereditarja, id-dispozizzjonijiet testamentarji ta' ommhom għal dak li jirrigwarda l-legati mħollija, jeccedu dak li setghet tiddisponi minnu l-istess decuius.
6. Illi r-rikorrenti nterpellaw lill-intimata permezz ta' ittra ufficjali datata 25 ta' Gunju 2013 u ittra legali tal-21 ta' Ottubru 2013 sabiex tersaq ghall-likwidazzjoni u d-divizjoni tal-assi ereditarji ta' ommhom Catherine Camilleri, izda l-intimata baqghet inadempjenti.
7. Illi għalhekk kellha issir din il-kawza.

Għaldaqstant in vista tal-premess, l-esponenti umilment jitkolbu li din l-Onorabbi Qorti joghgħobha:

1. Tiddikjara lill-partijiet kollha flimkien ma' Emanuela Portelli u Anthony Camilleri, eredi tad-decuius Catherine Camilleri fi kwoti ndaqs bejniethom.
2. Tiddetermina okkorrendo bl-assistenza ta' periti nominandi il-konsistenza tal-massa ereditarja tal-istess Catherine Camilleri
3. Tillikwida okkorrendo bl-assistenza ta' periti nominandi s-sehem riservat lil kull wieħed mill-eredi ta' Catherine Camilleri.

4. Tordna r-riduzzjoni tal-legati mholija mill-istess decuius f'kaz li l-massa ereditarja ma tkunx bizzejed sabiex jinghata lil kull eredi s-sehem riservat lilu skond il-ligi.
5. Tfassal pjan ta' qasma tal-eredita tad-decuius Catherine Camilleri.

6. Tordna d-divizjoni tal-eredita ta' Catherine Camilleri skond il-pjan hekk imfassal

Bl-ispejjez inkluz dawk ta' l-ittra ufficiali tal-25 ta' Gunju 2013 u tal-ittra legali tal-21 ta' Ottubru 2013 u bl-imghax dekorribli skond il-ligi kontra l-intimata li hija minn issa ingunta in subizzjoni.

B'riserva ta' kull azzjoni ulterjuri, spettanti lir-rikorrenti fil-ligi.'.

Rat ir-risposta guramentata ta' Mary Rose Attard li eccepiet kif isegwi:

1. 'Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi d-decuius agixxiet fil-parametri li tikkoncedilha l-ligi u bl-ebda mod ma cahdet lill xi hadd mill-eredi mid-drittijiet necessarji tieghu.

Salv difizi ulterjuri.'

Rat it-talba rikonvenzjonal ta' Mary Rose Attard kif isegwi:

1. 'Illi l-esponenti qieghda tezercita d-dritt mghoti lilha mill-ligi a tenur tal-artikolu 398(3) tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta sabiex tintavola din it-talba rikonvenzjonal.

2. Illi ghal snin twal, ir-rikonvenzionanta rrrendiet servizzi u pprestat servigi lid-decuius, ommha Catherine Camilleri li mietet nhar il-25 ta' Frar 2010.
3. Illi sabiex ir-rikonvenzionanta tiehu hsieb u ddur bl-istess ommha hija qatt ma setghet tillarga mid-dar sew bhala hrug kif wkoll bhala safar.
4. Illi ommha dan kollu dejjem irrikonoxxietu u dejjem weghditha li ser ittiha xi forma ta' kumpens.
5. Illi in vista ta' din il-weghda r-rikorrenti qatt ma thallset jew giet mghotija xi forma ta' kumpens ghas-servigi prestati u servizzi resi u qatt ma thallset ghall-ispejjez li ghamlet.

Jghidu ghalhekk ir-rikonvenzionati, ghaliex din l-Onorabbi Qorti m'ghandhiex, prevja kull provvediment li din l-Onorabbi Qorti jidhrilha xierqa;

- (i) Tiddikjara u tiddeciedi li r-rikonvenzionanta prestat servigi lid-defunta Catherine Camilleri u ghalhekk hija ntitolata ghal-kumpens li għandu jigi likwidat minn din l-Onorabbi Qorti.
- (ii) Tikkundanna lir-rikorrenti ihallsu lir-rikonvenzionanta l-ammont hekk likwidat.'

Rat ir-risposta guramentata ta' Philip Camilleri et ghall-kontro-talba li eccepew kif isegwi:

1. 'Illi preliminarjament l-azzjoni rikonvenzjonali mressqa minn Mary Rose Attard hija nulla in kwantu r-risposta tagħha għar-

rikors guramentat mressaq mill-esponenti hija nulla ghaliex ma tissodisfax ir-rekwiziti ad validitatem stipulati mill-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta u per consequenza għandha tigi dikjarata fi stat ta' kontumacja u kwindi l-azzjoni rikonvenzjonali tagħha hija nulla in kwantu l-ezistenza u s-sussistenza tagħha tiddependi necessarjament fuq il-fatt li tkun pprezentat att validu sabiex tilqa għat-talbiet mressqa fil-konfront tagħha fir-rikors guramentat promotur;

2. Illi minghajr pregudizzju għas-suespost l-azzjoni rikonvenzjonali mressqa minn Mary Rose Attard hija nulla in kwantu ma gietx intavolata kontestwalment mar-risposta mahlufa ta' l-istess Mary Rose Attard għar-rikors guramentat pprezentat mill-esponenti fil-konfront tagħha stante li kif jidher mill-atti li gew notifikati lill-esponenti waqt li r-risposta guramentata giet pprezentata nhar it-18 ta' Novembru 2014, t-talba rikonvenzjonali giet pprezentata l-ghada id-19 ta' Novembru 2014;
3. Illi minghajr pregudizzju għas-suespost t-talbiet rikonvenzjonali ta' Mary Rose Attard huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li dawn it-talbiet huma mingħajr fondament guridiku u fattwali u intizi biss biex jilqghu għat-talba ta' l-esponenti li tħallax lilhom l-legittima spettanti lilhom fil-ligi ghaliex mhux biss Mary Rose Attard, ma rrrendietx servigi lid-defunta Catherine Camilleri izda kif ser jiġi ppruvat bhala prokuratrici ta' ommha hija approprijat hwejjeg ommha sabiex thallas għal debiti konsiderevoli li hija għandha u qatt ma tat rendikont ta' l-amministrazzjoni mwettqa minnha ta' hwejjeg ommha;

4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, qatt qabel din it-talba rikonvenzjonal, Mary Rose Attard ivvantat dawn il-pretensionijiet tagħha ghaliex taf ben tajjeb li ma jezistux l-elementi necessarji sabiex tirnexxi t-talba tagħha u dato ma non concesso li rrendiet xi servigi, tenut kont li d-decuius giet nieqsa fil-25 ta' Frar 2010, il-parti l-kbira tat-talba tagħha hija llum preskritta ai fini u l-effetti kollha tal-ligi;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.'

Rat l-affidavits, xieħda, testmenti, ittri ufficjali, kuntratt, prokura, statements ta' kontijiet bankarji, ricerki, dokumenti u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat illi fil-verbal tas-seduta tal-20 ta' Jannar, 2015 l-Qorti dehrilha li stante li gew issollevati zewg eccezzjonijiet procedurali għar-risposta għall-kontro-talba tal-intimata dawn kellhom jigu ndirizzati separatament u għalhekk halliet il-kawza għall-provi u trattazzjoni tal-ewwel zewg eccezzjonijiet preliminari għall-kontro-talba;

Rat it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet fuq iz-zewg eccezzjonijiet preliminari sollevati għall-kontro-talba tal-atturi a fol. 49 et seq tal-process;

Rat illi in segwitu għad-deposizzjoni tal-Assistent Registratur Eunice Grech Fiorini, Dr Franco Galea rtira l-parti tal-eccezzjoni tieghu li kienet tirreferi għal fatt li r-risposta u l-kontro-talba ma kienux gew ipprezentati kontestwalment;

Rat illi fil-25 ta' Gunju, 2015 ingħatat sentenza preliminari a fol. 54 et seq tal-process fuq l-ewwel eccezzjoni tar-rikorrenti

rikonvenzionanti u ddikjarat li l-intimata Mary Rose Attard hija kontumaci filwaqt li ddikjarat ir-risposta u t-talba rikonvenzjonali tal-intimata bhala nulli u bla effett;

Rat illi fil-verbal tal-10 ta' Novembru, 2016 a fol. 220 tal-process wara li l-Qorti rat l-ewwel talba minn fejn jirrizulta li hemm zewg eredi ohra tad-decuius li mhumix parti mill-kawza ghaddiet sabiex ordnat il-kjamat in kawza *ex officio* minhabba ragunijiet ta' integrita' tal-gudizzju u ghalhekk ordnat il-kjamat fil-kawza ta' Emanuela Portelli u Anthony Camilleri, bhala eredi ta' Catherine Camilleri;

Rat illi fil-verbal tal-14 ta' Frar, 2017 a fol. 228 tal-process Dr Franco Galea ghar-rikorrenti ddikjara li l-kjamat in kawza kemm ta' Anthony Camilleri kif ukoll ta' Lilian Portelli sar biss ai fini ta' integrita' tal-gudizzju u r-rikorrenti m'ghandhomx pretensjonijiet fil-konfront tal-kjamat in kawza;

Rat illi fil-verbal tal-21 ta' Marzu, 2017 a fol. 240 tal-process il-Qorti ddikjarat lill-kjamati fil-kawza Lilian Portelli u Anthony Portelli kontumaci salv li fil-kaz ta' Anthony Portelli rriservat stante s-sitwazzjoni medika tieghu li minn dakinhaj jipprezenta risposta guramentata f'kaz li r-rikorrent jitlob xi kundanna fil-mertu tieghu;

Rat illi fil-verbal tal-5 ta' Frar, 2019 a fol. 313 tal-process fejn id-difensuri tal-partijiet qablu fuq valur tad-deheb mertu tal-kawza fl-ammont ta' €6988 u talbu differiment rigward transazzjoni;

Rat illi fil-verbal tas-6 ta' Gunju, 2019 il-Qorti giet infurmata li t-transazzjoni ma sehhitx;

Rat illi fis-seduta tal-24 ta' Ottubru, 2019 a fol. 316 tal-process Dr Franco Galea talab il-hatra ta' Perit sabiex jaghmel valutazzjoni tar-residenza tal-intimata Mary Rose Attard fil-fond Madonna ta' Pompei, Zejtun Road, Birzebbugia li huwa l-ahhar immobibli mhux mibjugh mill-massa ereditarja fid-data tal-mewt fil-25 ta' Frar, 2010 u l-valur prezenti u rat id-digriet ta' Qorti moghti seduta stante fejn innominat lill-Perit Joseph Grech sabiex jaghmel l-valutazzjoni kif mitluba, bil-fakulta' li jara l-atti u jaccedi fuq il-post. Il-Perit ma giex awtorizzat jisma' xhieda u f'kaz li tinstab xi diffikulta' mill-Perit sabiex jaccedi fuq il-post dan għandu jitlob lil Qorti l-awtorizzazzjoni sabiex isir l-isgass;

Rat ir-rapport tal-Perit Tekniku Joseph Galea a fol. 322 *et seq* tal-process;

Rat illi fil-verbal datat 15 ta' Settembru, 2020 il-kawza giet differita għal-lum għad-deċizjoni in difett' ostacolo u l-partijiet ingħataw il-fakulta' li jipprezentaw noti ta' sottomissjonijiet b'termini mposti fuqhom;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi esebita fl-atti;

Rat illi fit-12 ta' Novembru, 2020 Dr Mario Mifsud ipprezenta nota a fol. 354 tal-process fejn permezz tagħha rrinunzja ghall-patrocinat tal-intimata stante li tilfu kull kuntatt magħha u għalhekk kien impossibbli ghalihom li jagħmlu n-nota ta' sottomissjonijiet finali;

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat;

Fatti:

L-atturi, l-konvenuta u l-kjamati in kawza huma lkoll ahwa, ulied il-mejtin Carmelo Camilleri u Catherine nee' Farrugia. L-atturi qed jitolbu li jigi dikjarat li huma flimkien mal-konvenuta u l-kjamati in kawza huma l-eredi tad-decuius Catherine Camilleri fi kwoti ndaqs bejniethom, tigi determinata l-konsistenza tal-massa ereditarja tal-istess Catherine Camilleri u konsegwentement jigi likwidat s-sehem riservat dovut lilhom. Talbu wkoll sabiex fil-kaz li l-massa ereditarja ma tkunx bizzej jed sabiex jinghata s-sehem riservat lil kull eredi, tigi ordnata r-riduzzjoni tal-legati mholija mid-decuius, tfassal pjan ta' qasma tal-eredita' tad-decuius u tordna d-divizjoni tal-eredita' tad-decuius Catherine Camilleri.

Il-konvenuta resqet l-eccezzjonijiet tagħha permezz ta' risposta guramentata datata 18 ta' Novembru, 2014 a fol. 26 tal-process, kif ukoll resqet kontro-talba a fol. 27 *et seq* tal-process, madanakollu fuq eccezzjoni preliminari tal-atturi ghall-kontro-talba, permezz ta' decizjoni preliminari datata 25 ta' Gunju, 2015 ir-risposta guramentata tal-intimata Mary Rose Attard giet dikjarata nulla u t-talba rikonvenzjonali giet ukoll meqjusa bhala nulla stante li din tiddependi fuq risposta valida sabiex tirnexxi. Konsegwentament bid-decizjoni msemmija l-intimata giet dikjarata kontumaci (ara decizjoni a fol. 54 *et seq* tal-process).

Illi Catherine Camilleri mietet fil-25 ta' Frar, 2010. Mill-atti jirrizulta li l-wirt tal-imsemmija Catherine Camilleri huwa regolat b'testment 'unica charta' magħmul ma' zewgha Carmelo Camilleri datat 6 ta' Ottubru, 1999 fl-atti tan-Nutar Dottor Carmel Gafa (a fol. 4 *et seq* tal-process), segwit b'zewg testimenti addizzjonali magħmulin wara li romlot datati 31 ta' Lulju, 2007 (a fol. 8 *et seq* tal-process) u 13 ta'

Mejju, 2008 (a fol. 11 *et seq* tal-process) entrambi fl-atti tan-Nutar Maria Briffa.

Bit-testment ‘unica charta’ Carmelo u Catherine konjugi Camilleri hallew b’titolu ta’ prelegat lil binthom Mary Rose Attard mart Martin Attard diversi ghamara li jinsabu fil-fond Madonna ta’ Pompei, Triq Zaren Dalli, Birzebbugia filwaqt li gew elenkati dawk l-oggetti li gew eskluzi mill-prelegat. Fl-istess prelegat hallew ukoll lil binthom Mary Rose Attard l-uzu u l-abitazzjoni tal-imsemmi fond f’Birzebbugia ghal zmien erba’ (4) snin dekorribbli mid-data tal-mewt ta’ l-ahhar fost iz-zewg kontestaturi, minghajr kera. Wara d-dekors tal-erba’ snin il-fond kellu jigi stmat minn Perit u jinbiegh ghall-oghla offerta. Permezz tal-istess testament hallew ukoll b’titolu ta’ prelegat lil uliedhom bniet u cioe’ Grace Zammit, Lilian Portelli, Diana Pamford u Mary Rose Attard f’ishma ndaqs bejniethom id-deheb u hagar prezzejz kollu li jkun għad fadal fid-dar residenzjali. Mill-kumplament istitwew u nnominaw bhala eredi universali tagħhom, projektarji u padruni assoluti tal-gid tagħhom kollu lil uliedhom kollha subien u bniet li huma sebgha f’shem indaqs bejniethom u bis-sostituzzjoni volgari għar-rispettivi wliedhom.

Rat illi bit-testment addizzjonali datat 31 ta’ Lulju, 2017, Catherine Camilleri ziedet mat-testment ‘unica charta’ billi fir-rigward il-prelegat imholli lil bintha Mary Rose Attard fil-parti tad-dritt ta’ uzu u abitazzjoni fuq il-fond Madonna ta’ Pompei, Triq Zaren Dalli, Birzebbugia għal perijodu ta’ erba’ snin estendiet dan id-dritt fuq Martin Attard u ulied Mary Rose Attard cioe’ Marco, Samuel, Maria, Noelene u Anselm ahwa Attard u dan tul hajjithom kollha. Fil-kumplament ikkonfermat id-disposizzjonijiet kollha testamentarji tagħha fl-atti tan-Nutar Carmel Gafa tas-6 ta’ Ottubru, 1999 (ara testament a fol. 8 *et seq* tal-process).

Permezz tat-tielet testament li wkoll kien wiehed addizzjonali datat 13 ta' Mejju, 2008 fl-atti tan-Nutar Maria Briffa it-testatrici fl-ewwel artikolu filwaqt li emendat u ziedet mat-testment 'unica charta' maghmul ma' zewgha Carmelo Camilleri, hassret it-testment addizzjonali li kienet ghamlet precedentament datat 31 ta' Awwissu, 2007 fl-atti tal-istess Nutar Maria Briffa. Il-prelegati relatati mal-oggetti mhollija u mad-dritt ta' uzu u abitazzjoni ta' Mary Rose Attard, Martin Attard u wliedhom thalla l-istess bhal dak precedenti tal-31 ta' Awwissu, 2007. Madanakollu zdied l-obbligu fuq Mary Rose Attard li tiehu hsieb huwha Joseph Camilleri tul hajtu kollha (ara testment a fol. 11 *et seq* tal-process).

Illi permezz ta' kuntratt ta' bejgh datat 24 ta' April, 2008 fl-atti tan-Nutar Ritienne Bugeja Fenech il-partijiet kollha fil-kawza odjerna, nkluz Catherine Camilleri llum mejta kienu bieghu u trasferew lis-socjeta' Soutwin Properties Limited (C 40933) il-fond bin-numru ufficjali 89, bl-isem Madonna ta' Pompei fi Triq Birzebbugia, Birzebbugia eskluz l-arja ta' hdax-il filata gholi ntiza ghall-kostruzzjoni ta' maisonette fil-first floor level b'access indipendent minn tarag li ser ikun jizbokka fi Triq Birzebbugia (ara kuntratt a fol. 72 *et seq* tal-process). Dan il-maisonette kelli jservi bhala d-dar residenza ta' Catherine Camilleri.

Wara l-mewt ta' Catherine Camilleri l-atturi bdew billi bagħtu ittra ufficjali datata 25 ta' Gunju, 2013 (ara kopja tal-ittra ufficjali a fol. 14 tal-process) u ittra legali datata 21 ta' Ottubru, 2013 (ara kopja tal-ittra legali a fol. 15 tal-process) lill-konvenuta Mary Rose Attard fejn interpellawha sabiex tersaq għal-likwidazzjoni u divizjoni ta' l-assi ereditarji ta' ommhom Catherine Camilleri. Inoltre sahqu li ser jinsitu għal-hlas tas-sehem riservat spettanti lilhom.

Sussegwentement nhar it-3 ta' Ottubru, 2014 l-atturi istitwew il-kawza odjerna fejn talbu fost affarijiet ohra li jigi likwidat is-sehem riservat mill-eredita' ta' Catherine Camilleri u li jigi mfassal pjan ta' qasma u divizjoni tal-eredita' ta' Catherine Camilleri.

Illi fil-mori tal-kawza precisament fl-24 ta' Awwissu, 2016 b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Tabone l-partijiet kollha fil-kawza bieghu u trasferew lil Kevin Briffa l-fond ossia garage bla numru li qiegħed kantuniera bejn Triq il-Bandli u Triq Nazzareno Dalli, Birzebbugia li kien jifforma parti mill-wirt ta' Catherine Camilleri u dan versu l-prezz ta' tlieta u hamsin elf ewro (€53,000) (ara kuntratt a fol. 218 u 219 tal-process).

Assi tal-mejta Catherine Camilleri:

Illi l-assi tal-mejta Catherine Camilleri li jirrizultaw mill-atti huma s-segwenti:

- i. Maisonette bl-isem ta' Madonna ta' Pompei, Triq Birzebbugia, Birzebbugia. Dan l-appartament gie stmat mill-Perit Tekniku Joseph Grech għal valur ta' mitejn u ghaxart elef ewro (€210,000) u ghall-valur ta' mijja u ghaxart elef ewro (110,000) fid-data tal-25 ta' Frar, 2010 (li tirrappreżenta data tal-mewt ta' Catherine Camilleri) (ara rapport a fol. 322 *et seq* tal-process) kif suggett għal dritt ta' uzu u abitazzjoni għal hajjithom kollha favur l-intimata Mary Rose Attard u l-familjari tagħha;
- ii. Garage bla numru li qiegħed kantuniera bejn Triq il-Bandli u Triq Nazzareno Dalli, Birzebbugia. Dan il-garage gie mibjugh permezz ta' kuntratt datat 24 ta' Awwissu, 2016 fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Tabone (ara kuntratt a fol. 218 *et seq* tal-process) versu l-prezz ta' tlieta u hamsin elf ewro (€53,000);

iii. Deheb li nzamm mill-konvenuta u li allegatament inghata b'rahan u li tieghu l-konvenuta nghatat is-somma ta' sitt mitt lira tal-munita l-antika ekwivalenti ghas-somma ta' elf tlett mijha sebgha u disghin ewro u tnejn u sittin centezmu (€1,397.62). Jigi izda rilevat li fil-verbal tal-5 ta' Frar, 2019 a fol. 313 tal-process fid-difensuri tal-partijiet qablu fuq il-valur tad-deheb mertu tal-kawza fl-ammont ta' sitt elef, disa' mijha u tmienja u tmenin Euro (€6988) u ghalhekk din il-Qorti tqis li dan huwa l-valur ppruvat fl-atti. Permezz tat-testment unica charta dan thalla bi prelegat lil ulied bniet u cioe' Mary Grace Zammit, Emanuela sive Lilian Portelli, Diana Pamford u Mary Rose Attard f'ishma ndaqs bejniethom.

iv. Oggetti tad-dar li ghalkemm gew indikati, mhux car mill-atti jekk għadhomx jezistu fil-massa ereditarja u wisq anqas gew ivvalutati u għalhekk ma jirrizultawx pruvati;

v. Flus fl-ammont ta' mijha u tmint elef, seba' mijha u erba Ewro u disa' centezmi (€108,704.09) rappresentanti flus mizmuma mill-intimata wara l-bejgh tal-fond l-iehor, u precedenti għal dak suespost, cioe' Madonna ta' Pompei fi Triq Birzebbugia, Birzebbugia bil-kuntratt tal-24 ta' April, 2008 fl-atti tan-Nutar Ritienne Bugeja Fenech liema fond kien formanti parti mill-eredita'.

Kunsiderazzjonijiet:

Illi minn harsa lejn it-talbiet jirrizulta li l-kawza odjerna tirrigwarda zewg affarijiet u cioe':

i. L-istitut tas-sehem riservat ai termini tal-Artikolu 615 *et seq* tal-Kodici Civili (Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta) fuq l-eredita' tal-mejta Catherine Camilleri, u,

ii. Id-divizjoni tal-eredita' tal-mejta Catherine Camilleri.

Illi mit-talbiet atturi mhux car jekk l-atturi hux qed jirrinunzjaw ghall-wirt jew le, stante li ghalkemm iressqu talbiet relatati mal-likwidazzjoni tas-sehem riservat, fil-hames u s-sitt talba jaghmlu referenza ghal pjan ta' qasma u divizjoni tal-eredita' tal-mejta Catherine Camilleri. Il-Qorti tqis li ghalkemm il-kawza principalment saret ghal-likwidazzjoni u hlas tas-sehem riservat, it-talbiet huma piuttost ingarbuljati bejn talbiet ghas-sehem riservat u talbiet ghall-pjan ta' qasma u divizjoni u ghalhekk fil-verbal tat-23 ta' Frar, 2021 u b'digriet li jgib l-istess data din il-Qorti ssuspendiet il-prolazzjoni tad-decizjoni u ordnat lill-atturi jipprezentaw nota li permezz tagħha jissostanzjaw il-bazi legali tat-talbiet kollha tagħhom kif kontenuti fir-rikors guramentat. Rat in-nota tal-atturi datata 23 ta' Marzu, 2021 fejn l-istess atturi zammew ferm it-talbiet kollha tagħhom kemm dawk fil-vesti ta' eredi kif ukoll fil-vesti ta' legittimarji fejn principalment gie sottomess kif isegwi:

'Dwar it-tielet u r-raba' talba riprodotti hawn taht, dawn iridu jigu kkunsidrati flimkien. Dan fid-dawl tad-disposizzjonijiet tal-Art. 647 sa 653 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta. Ir-rikorrenti ma humiex jirrinunzjaw għal wirt ta' ommhom u jitkolbu l-legittima. Il-kalkolu tas-sehem riservat irid isir akademikament biss sabiex il-Qorti tara jekk hemmx htiega li tirriduci l-legati mholija permezz tat-testment. Jaf l-ezercizzju tal-Qorti jwassal għal sejbien li anke jekk wieħed ma jirriducix il-legat, ir-residwu mholli mit-testatrici jeccedi dak li setghet tiddisponi minnu t-testatrici u għalhekk ir-rikorrenti jkunju dovuti mill-eredita' sehem ikbar mis-sehem riservat li huwa protett lilhom bil-ligi. Gialdarba l-esponenti ma kellhomx tagħrif dwar xiex kienet tikkonsisti fiha l-massa ereditarja tad-decuius u kellhom jistitwixxu din il-kawa biex jigi stabbilit dan, certament li

ma kienux ser jirrinunzjaw ghal dritt li jircieu sehem li jista' jeccedi s-sehem riservat spettanti lilhom mil-ligi.'

Illi mill-assjem tal-atti u partikolarment jekk tinghata harsa lejn in-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi pprezentata precedentement ghal dik suesposta nhar it-12 ta' Novembru, 2020 (a fol. 341 *et seq* tal-process) jirrizulta izda li l-atturi ressqu t-talbiet li jsir il-pjan ta' qasma u divizjoni sabiex la darba jigi stabbilit l-massa ereditarja, jkun jista' jithallas s-sehem riservat. Proprju, tant li l-atturi kienu qeghdin jinsistu fuq is-sehem riservat, li l-Perit Tekniku gie nominat sabiex jagħmel valutazzjoni tar-residenza tal-intimata Mary Rose Attard u cioe' tal-fond Madonna ta' Pompei, Zejtun Road, Birzebbugia fid-data tal-mewt fil-25 ta' Frar, 2010 u jistabbilixxi l-valur prezenti u ma ntalab ebda pjan ta' qasma.

Il-Qorti f'dan l-istadju tagħmel referenza għad-decizjoni fl-ismijiet **Mary Ellul -vs- Joseph Coleiro et** deciza mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' April, 1959 fejn il-Qorti rriteniet li min ikun għadu ma ddecidiex jekk jaccettax l-wirt jew jekk jieħux il-legittima ma jistax jippromwovi kawza ghall-likwidazzjoni tal-wirt. Hekk ingħad illi:

'Hu principju ormaj pacifiku fil-gurisprudenza nostrali illi, biex il-likwidazzjoni ta' wirt tista' tintalab bhala pre-ordinata għad-divizjoni, jehtieg li l-attur ikun werriet, jew ghall-anqas legħtimarju; u li għalhekk, min ikun għadu ma ddeliberax li jaccetta l-eredità, jew li ma jaccettahiem u minflok jieħu l-legittima, ma jista jipromwovi kawza ghall-likwidazzjoni tal-wirt. Ghax hu ma jkunx jista' jigi kunsidrat la bhala werriet u lanqas bhala legħtimarju.'

Illi s-sehem riservat ai termini tal-Artikolu 615 tal-Kodici Civili (Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta) huwa dak il-jedd fuq il-beni tal-

mejet riservat mil-ligi favur id-dixxidenti tal-mejet. L-Artikolu 616 tal-Kodici Civili mbagħad ighid illi:

‘616.(1) Is-sehem riżervat li jmiss lit-tfal kollha, kemm jekk imnissla jew imwielda matul iż-żwieg jew imnissla jew imwielda barra miż-żwieg jew adottati, għandu jkun terz tal-valur tal-beni jekk dawk it-tfal ma jkunux iż-jed minn erba’ fl-ghadd jew nofs ta’ dak il-valur jekk ikunu ħamsa jew iż-jed.

(2) Is-sehem riżervat jinqasam f’ishma indaqs bejn it-tfal li jmiss hom minnu.

(3) Jekk ma jkunx hemm ħlief tifel wieħed, dan jieħu waħdu t-terza parti kollha hawn qabel imsemmija.’

Sabiex legittimarju jkun intitolat għas-sehem riservat irid jirrinunza ghall-wirt, u ma jitlifx il-jedd tieghu għas-sehem riservat kemm-il darba jirrinunza ghall-wirt. Hekk ingħad fid-deċizjoni fil-ismijiet **Gio Maria Debono -vs- Carmela Licari et** deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili nhar is-16 ta' Dicembru, 1954 illi:

‘Il-legittima tista’ tintalab anke minn dak li jkun nominat eredi, però wara li jkun irrinunza ghall-eredità.

Xejn ma jiswa li fil-premessi tac-citazzjoni jingħad li l-attur ma jridx joqghod għad-disposizzjoni testamentarja billi jagħzel li jieħu l-kwota lilu rizervata mill-ligi, ghax ir-rinunza ghall-wirt ma tistax tkun prezunta, u tista’ ssir biss b'dikjarazzjoni formali prezentata fir-Registru tal-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja fil-Gzira fejn id-deċujus kien joqghod fiz-zmien tal-mewt tieghu. Il-ligi hija kategorika, u ma tammettix, għalhekk ekwipollenza.

Konsegwentement, fin-nuqqas ta' rinunzia ghall-eredità bil-forma legali, l-azzjoni ta' l-attur li jitlob l-assenjazzjoni tal-legittima lilu talvolta kompetenti fuq l-eredità in kwistjoni hija intempestiva.

U intempestiva wkoll huma d-domandi l-ohra dedotti fl-istess citazzjoni li għandhom bhala kawzali l-likwidazzjoni u assenjazzjoni tal-legittima; ghaliex, jekk il-kawzali ma hix sostenibili dawk id-domandi kellhom jibqghu, l-azzjoni tigi jkollha kawzali gdida w diversa kontra l-principju procedurali li l-kawzali, element sostanzjali ta' l-azzjoni, ma tistax titbiddel.'

Applikati dawn il-principji ghall-fatti tal-kaz odjern, jirrizulta li l-atturi, flimkien mal-konvenuta u l-kjamati in kawza bit-testment unica charta tas-6 ta' Ottubru, 1999 ta' Carmelo u Catherine konjugi Camilleri gew istitwiti u nnominati bhala werrieta universali tal-gid tagħhom kollu (ara testament a fol. 4 *et seq* tal-process). Hekk jistipula s-seba' artikolu tat-testment imsemmi:

'Is-seba' artikolu

Salv il-premess l-istess kontestaturi jistitwixxu u jinnominaw bhala eredi universali, propjetarji u padruni assoluti tal-gid tagħhom kollu li għandhom u li għad jista' jkollhom għal wara mewthom lill-uliedhom kollha subien u bniet, li llum huma sebgha u jisimhom Anthony, Joseph, Grace mart Joseph Zammit, Lilian mart Anthony Portelli, Diana mart Terry Pamford, Philip, u Mary Rose mart Martin Attard, ahwa Camilleri, f'sehem indaqs bejniethom, bis-sostituzzjoni

volgari għar-rispettivi wlied u dixxidenti u in mankanza ta' wlied u dixxidenti bid-dritt ta' l-akkrexximent bejniethom.'

Jirrizulta li din id-disposizzjoni ma gietx varjata biz-zewg testmenti addizzjonali sussegwenti li saru minn Catherine Camilleri datati 31 ta' Lulju, 2007 (a fol. 8 *et seq* tal-process) u 13 ta' Mejju, 2008 (a fol. 11 *et seq* tal-process) fl-atti tan-Nutar Maria Briffa, b'dan ifisser li l-atturi kien werrieta universali tal-mejta ommhom Catherine Camilleri.

Illi sabiex l-atturi jieħdu s-sehem riservat bhal ma għad għadha inghad precedentement, kellhom jirrinunzjaw ghall-wirt ai termini tal-Artikolu 860 tal-Kodici Civili (Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta) illi jistipula illi:

'860. (1) Ir-rinunzja għal wirt ma tistax tkun preżunta.

(2) Ir-rinunzja tista' ssir biss b'dikjarazzjoni ppreżentata fir-registrū tal-qorti ta' ġurisdizzjoni volontarja fil-gżira fejn il-mejjet kien joqghod fiż-żmien tal-mewt tiegħu jew b'dikjarazzjoni magħmulu b'att ta' nutar pubbliku.

(3) Id-dikjarazzjoni tar-rinunzja msemmija f'dan l-artikolu m'għandhiex ikollha effett kwantu għall-partijiet terzi ħlief miż-żmien meta din tigi registrata fir-Registru Pubbliku skont id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 330(2).'

Mill-atti minn imkien ma jirrizulta li l-atturi rrinunzjaw ghall-wirt ta' ommhom Catherine Camilleri. Di fatti ma giet ipprezentata l-ebda kopja ta' dikjarazzjoni ta' rinunzja ntavolata fir-registrū tal-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja, u lanqas kopja ta' dikjarazzjoni magħmulu għand Nutar Pubbliku. Għalhekk gjaladarba l-atturi ma

rrinunzjawx ghall-wirt ta' ommhom ma jistghux juzufruwixxu mill-istitut tas-sehem riservat.

Apparti dan, mill-atti jirrizulta li fil-mori tal-kawza precizament nhar l-24 ta' Awwissu, 2016 l-atturi permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Joseph Tabone bieghu u trasferew '*...il-fond ossia garaxx bla numru li qiegħed kantuniera bejn Triq il-Bandli u Triq Nazzareno dalli Birzebbugia sottopost ghall-gid ta' terzi li jmiss mill-lvant ma Triq Zaren Dalli mit-tramuntana ma Triq il-Bandli u min-nofs in-nhar ma gid il-vendituri jew aventi kawza jew irjeh verjuri liberu u frank bil-gustijiet drittijiet u pertinenzi kollha tieghu.*', lil wiehed certu Kevin Briffa (ara kuntratt a fol. 218 u fol. 219 tal-process). Jidher li l-fond mibjugħi kien jiforma parti mill-wirt u successjoni tal-mejta Catherine Camilleri. Difatti l-atturi nfushom fin-nota a fol. 207 li permezz tagħha esebew il-kuntratt ta' bejgh li gie mmarkat bhala Dok PCX3 bhala deskrizzjoni nghad illi '*Kopja ta' kuntratt in atti Nutar Joseph Tabone ta' 24 ta' Awwissu, 2016 fejn il-partijiet bieghu proprjeta' mill-eredita' mertu tal-kawza.*' (enfazi tal-Qorti). L-istess referenza saret fin-nota ta' sottomissjonijiet intavolata mill-atturi nhar it-12 ta' Novembru, 2020 a fol. 341 et seq tal-process fejn taht is-sezzjoni ndikata bin-numru 5 intitolata bhala 'Il-porzjon riservat', il-garaxx li nbiegh mill-ahwa gie ndikat bhala wieħed mill-oggetti formanti parti mill-massa ereditarja tad-decuius Catherine Camilleri li fuqhom kellu jithallas is-sehem riservat.

Illi l-fatt li l-atturi bieghu u trasferew u hadu r-rikavat mill-bejgh tal-garage bla numru li qiegħed kantuniera bejn Triq il-Bandli u Triq Nazzareno Dalli, Birzebbugia hija ndikazzjoni ta' accettazzjoni tal-eredita' tal-mejta Catherine Camilleri. Dwar l-accettazzjoni ta' wirt jitkellem l-Artikolu 850 tal-Kodici Civili (Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta) li jiddisponi kif isegwi:

‘850.(1) L-accettazzjoni tista’ tkun expressa inkella taċita.

(2) Hija expressa, meta wieħed jieħu l-kwalità ta’ werriet f’att pubbliku jew f’kitba privata.

(3) Hija taċita, meta l-werriet jagħmel xi att li bilfors ifisser li huwa ried jaċċetta l-wirt, u li ma kienx ikollu l-jedd jagħmel jekk mhux bħala werriet.’.

Dwar accettazzjoni tacita l-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni fl-ismijiet **Lorenza Cauchi -vs- Carmelo Cilia et** deciza nhar it-30 ta’ Settembru, 1985 ingħad illi:

‘Di diritto għandu jingħad li l-artikolu 891 (3) tal-Kodici Civili jipprovdi li hemm accettazzjoni tacita meta l-eredi jagħmel atti li jiissupponu necessarjament il-volontà tieghu li jaccetta l-eredità, liema atti ma kienx ikollu d-dritt li jagħmel jekk mhux fil-kwalità ta’ eredi;

Fuq decizjoni in re ‘**Amadeo Mea et vs Albert Borg et** tat-28 ta’ Gunju, 1952 (Prim’ Awla Civili) intqal li biex tirrikorri din l-accettazzjoni, jehtieg:

- (a) li jkun hemm successibbili;
- (b) li dana s-successibbili jkollu l-intenzjoni li jaccetta l-eredità;
- (c) li huwa jagħmel xi att li jista’ jagħmel biss bhala werriet; u
- (d) li minn dan l-att tidher necessarjament il-volontà tieghu li jaccetta l-wirt;

Fost dawn ir-rekwiziti l-aqwa wahda hija l-intenzjoni. Jghid ir-Ricci, ‘*si ha riguardo piu’ alla volontà dalla quale l’atto procede,*

*che all'atto stesso materialmente considerato' (ara Diritto Civile Vol. 14 paragrafu 35) in re: **Azzopardi vs Mallia** (Qorti ta' l-Appell, 6 ta' Novembru, 1916) gie insejat inoltre:*

'che l'atto da cui voglia inferire l'accettazione debba essere tale da supporre, non solo certamente, ma necessariamente, la volontà di accettare';

Fid-dawl ta' dak ikkwotat m'hemmx dubju li meta l-atturi hadu r-rikavat mill-bejgh tal-garaxx awtomatikament accettaw il-wirt tal-mejta ommhom Catherine Camilleri. Jikkonsegwi ghalhekk li la darba l-atturi accettaw il-wirt ma jistghux konvenjentement jitolbu wkoll il-hlas tas-sehem riservat.

Fi kwalunkwe kaz, gjaladarba rrizulta li l-atturi ma rrinunzjawx ghall-wirt, pjuttost fil-mori tal-kawza rrizulta li accettaw il-wirt meta bieghu proprjeta' formanti parti mill-eredita' li fuqha qed jitolbu s-sehem riservat, u hadu r-rikavat, l-atturi huma prekluzi milli jitolbu l-likwidazzjoni u hlas tas-sehem riservat.

L-istess jista' jinghad dwar it-talba tar-rikorrenti sabiex din il-Qorti tiddikjara jekk it-testatrici eccedietx permezz tal-legati mholija minn dak li setghet legalment tiddisponi u l-konsegwenti riduzzjoni tal-legat. Meta t-testatur jaqbez is-sehem li seta' jiddisponi minnu jkun hemm lezjoni tal-legittima. F'dan il-kaz il-Qorti jkun jehtieg li tistharreg jekk thallieq legat u jrid jigi kkunsidrat ukoll jekk dak ricevut minghand it-testatur inter vivos (li hu suggett ghal kollazzjoni), dan sabiex jigi stabbilit jekk is-sehem riservat thallasx. Fejn dak li ddispona minnu t-testatur jaqbez is-sehem disponibbli, irid isir l-ezercizzju maghruf ta' riduzzjoni ai termini tal-Artikoli 650 sa 653 tal-Kodici Civili. Fejn it-testatur ma jkunx qabez dak is-sehem, il-legati ma jintmissux.

Illi b 'referenza ghan-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi jirrizulta li skont il-kalkoli li ghamlu huma stess mill-provi fil-process, dejjem skont l-atturi, in vista tal-legati mholija mit-testatrici, ma hemmx bizzejed proprjeta' rimanenti fl-eredita sabiex kull wild jithallas il-porzjon riservat li gie kkalkulat minnhom fis-somma ta' €12,435.84 kull wiehed. Ghalhekk fin-nota taghom l-atturi jinsistu li l-legat tal-fond 'Madonna ta' Pompei', Triq Zarenu Dalli, Birzebbugia li inghata lill-ohthom il-konvenuta u l-familjari tagħha għandhom jigi kompletament eliminat sabiex jew il-konvenuta hi stess thallas is-sehem riservat lil hutha kollha jew jiġi mibjugh il-fond u minnu jithallas is-sehem riservat.

Illi izda l-pretensjonijiet u l-kalkoli tal-atturi għandhom zball fatali fil-kawza odjerna. Ir-riduzzjoni tal-legat u l-hlas tas-sehem riservat kif gia suespost jiddependu fuq li l-eredi u cioe' l-atturi fil-kaz odjern kellhom jirrinunzjaw ghall-wirt qabel ma giet intavolata l-kawza odjerna u dan fit-termini tal-artikolu 860 tal-Kodici Civili. L-atturi dan ma għamluhx anzi wettqu atti ta' eredi u fit-tieni nota tagħhom lil din il-Qorti insistew li mhux qed jirrinunzjaw ghall-wirt.

Fic-cirkustanzi suesposti din il-Qorti ma għandhiex alternattiva ghajr li tghaddi sabiex tichad it-tielet u r-raba' talba tar-rikorrenti bl-ispejjeż kollha kontra tagħhom.

L-ewwel, it-tieni, l-hames u sitt talbiet atturi:

Illi in vista tal-kunsiderazzjonijiet suesposti l-Qorti ser tghaddi f'dan li stadju sabiex tilqa' l-ewwel talba attrici u tiddikjara lill-partijiet kollha ahwa Camilleri lkoll ulied Catherine Camilleri bhala eredi tal-mejta Catherine Camilleri lkoll fi kwoti ndaqs bejniethom.

Rat izda li stante li din il-Qorti cahdet it-tielet u r-raba' talbiet attrici, l-Qorti hija legalment prekluza milli tirriduci l-legati mholija mit-testatrici partikolarment id-dritt ta' uzu u abitazzjoni ghal hajjithom kollha moghti lill-konvenuta Mary Rose Attard u familjari tagħha tal-fond Madonna ta' Pompei, Triq Zarenu Dalli, Birzebbugia.

Illi kif gia accennat aktar il-fuq jirrizulta mill-atti li l-assi tad-decujus kienu s-segwenti:

- i. Mezzanin bl-isem ta' Madonna ta' Pompei, Triq Birzebbugia, Birzebbugia. Dan l-appartament gie stmat mill-Perit Tekniku Joseph Grech għal valur ta' mitejn u ghaxart elef ewro (€210,000) u ghall-valur ta' mijja u ghaxart elef ewro (110,000) fid-data tal-25 ta' Frar, 2010 (li tirrappresenta data tal-mewt ta' Catherine Camilleri) (ara rapport a fol. 322 *et seq* tal-process). Kif ingħad dan il-mezzanin izda huwa suggett għad-dritt ta' uzu u abitazzjoni tul hajjithom kollha tal-intimata Mary Rose Attard, ir-ragel tagħha Martin Attard u uliedha u għalhekk mhux divizibbli f'dan l-istadju.
- ii. Garage bla numru li qiegħed kantuniera bejn Triq il-Bandli u Triq Nazzareno Dalli, Birzebbugia. Dan il-garage gie mibjugh permezz ta' kuntratt datat 24 ta' Awwissu, 2016 fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Tabone (ara kuntratt a fol. 218 *et seq* tal-process) versu l-prezz ta' tlieta u hamsin elf ewro (€53,000) mill-eredi kollha partijiet fil-kawza odjerna u kull parti jirrizulta li già hadet sehemha.
- iii. Deheb fl-ammont ta' sitt elef, disa' mijja u tmienja u tmenin Euro (€6988) li thalla bi prelegat lil ulied bniet u cioe' Mary Grace Zammit, Emanuela sive Lilian Portelli, Diana Pamford u Mary Rose Attard f'ishma ndaqs bejniethom.

iv. Oggetti li jinsabu fid-dar cioe' mezzanin Madonna ta' Pompei, Triq Birzebbugia, Birzebbugia li izda ma tressqitx prova dwar jekk dawn għadhom jezistu fl-istess proprjeta.

v. Flus fl-ammont ta' mijja u tmint elef Ewro, seba' mijja u erba Ewro u disa' centezmi (€108,704.09) liema ammonti gew mizmuma mill-konvenuta meta sar il-bejgh tal-fond Madonna ta' Pompei fi Triq Birzebbugia, Birzebbugia bil-kuntratt tal-24 ta' April, 2008 fl-atti tan-Nutar Ritienne Bugeja Fenech.

Assi rimanenti u pruvati fl-eredita:

i) Mezzanin bl-isem ta' Madonna ta' Pompei, Triq Birzebbugia, Birzebbugia. Dan l-appartament gie stmat mill-Perit Tekniku Joseph Grech għal valur ta' mitejn u ghaxart elef ewro (€210,000) u ghall-valur ta' mijja u ghaxart elef ewro (110,000) fid-data tal-25 ta' Frar, 2010 (li tirrappresenta data tal-mewt ta' Catherine Camilleri) kif suggett għad-dritt ta' uzu u abitazzjoni tul-hajjithom kollha tal-intimata Mary Rose Attard, ir-ragel tagħha Martin Attard u uliedha u għalhekk mhux divizibbli f'dan l-istadju.

Il-Qorti tqis li f'dan l-istadju dan il-fond ma għandux jitpogga ghall-bejgh bil-licitazzjoni u għandu jibqa' mizmum in proprjeta' bejn l-eredi b'mod indiviz sakemm il-legat mħolli fuq dan il-fond ma jibqax fis-sehh. Li kieku din il-Qorti tghaddi sabiex dan il-fond jinbiegh bil-licitazzjoni f'dan l-istadju jkun ifisser li dan l-immobibli jinbiegh b'valur irrizarju bi hsara għad-drittijiet tal-eredi lkoll partijiet f'din il-kawza.

ii) Valur ta' deheb fl-ammont ta' sitt elef, disa' mijja u tmienja u tmenin Euro (€6988) li thalla bi prelegat lil ulied bniet u cioe' Mary

Grace Zammit, Emanuela sive Lilian Portelli, Diana Pamford u Mary Rose Attard f'ishma ndaqs bejniethom.

iii) Is-somma komplexiva ta' mijas u tmint elef, seba' mijas u erba' Ewro u disa' centezmi (€108,704.09) rappresentanti ammonti mizmuma mill-intimata Mary Rose Attard u dovuti f'sehem uguali lill-eredi kollha ta' Catherine Camilleri derivanti mill-bejgh tal-fond precedenti bl-isem 'Madonna ta' Pompei' u fondi tad-decujus mizmuma mill-istess intimata.

Decizjoni:

Għaldaqstant għar-ragunijiet kollha suesposti din il-Qorti taqta' u tiddeciedi din il-kawza kif isegwi:

1. Tilqa' l-ewwel talba u tiddikjara lill-partijiet kollha lkoll ahwa Camilleri ulied Catherine Camilleri cioe' Anthony, Joseph, Mary Grace mart Joseph Zammit, Emanuela sive Lilian mart Anthony Portelli, Diana mart Terry Pamford, Philip u Mary Rose mart Martin Attard eredi tad-decuius Catherine Camilleri fi kwoti ndaqs bejniethom, 1/7 kull wiehed.
2. Tilqa' t-tieni talba u tiddetermina l-konsistenza tal-massa ereditarja tal-istess Catherine Camilleri bhala dak kollu ndikat fis-sezzjoni suesposta ntitolata '**Assi rimanenti u pruvati fl-eredita'**.
3. Tichad it-tielet u r-raba' talba attrici;
4. Tilqa' l-hames u s-sitt talba u tfassal pjan ta' qasma tal-eredita' hekk indikata fit-tieni talba kif deciza u tordna d-divizjoni tal-eredita' kif isegwi:

- i) F'dan l-istadju l-Mezzanin bl-isem ta' Madonna ta' Pompei, Triq Birzebbugia, Birzebbugia kif suggett għad-dritt ta' uzu u abitazzjoni tul hajjithom kollha tal-intimata Mary Rose Attard, ir-ragel tagħha Martin Attard u uliedha, għar-ragunijiet kif gia suesposti f'din id-deċizjoni, għandu jibqa' mizmum in proprjeta' bejn l-eredi b'mod indiviz sakemm il-legat mholli fuq dan il-fond ma jibqax fis-sehh.
- ii) L-intimata Mary Rose Attard qed tigi dikjarata debitrici tal-partijiet l-ohra **ulied bniet** ta' Catherine Camilleri u cioe' Mary Grace mart Joseph Zammit, Emmanuela sive Lilian mart Anthony Portelli u Diana mart Terry Pamford, fil-vesti tagħhom ta' pre legatarji u tordna lill-intimata Mary Rose Attard thallas lill-istess Mary Grace mart Joseph Zammit, Emmanuela sive Lilian mart Anthony Portelli u Diana mart Terry Pamford, f'ishma ugwali ta' 1/4 kull wieħed, mill-valur tad-deheb formanti parti mill-eredita ta' Catherine Camilleri valutat fis-somma komplexiva ta' sitt elef, disa' mijja u tmienja u tmenin Euro (€6988);
- iii) L-intimata Mary Rose Attard qed tigi dikjarata debitrici tal-partijiet l-ohra eredi ta' Catherine Camilleri u għandha thallas lill-partijiet l-ohra kollha f'din il-kawza ahwa Camilleri u ulied Catherine Camilleri is-sehem tagħhom (ishma ugwali ta' 1/7 kull wieħed) mis-somma komplexiva ta' mijja u tmint elef, seba' mijja u erba Ewro u disa' centezmi (€108,704.09) rappreżentanti ammonti mizmuma mill-intimata Mary Rose Attard u formanti parti mill-eredita kif deciz.

L-ispejjez tat-tielet u r-raba' talba għandhom jiġi sopporati mir-rikorrenti, l-ispejjez rimanenti għandhom jiġi sopportati mill-partijiet fis-sehem ta' 1/7 kull wieħed.

Bl-imghax mid-data li giet intavolata din il-kawza sad-data tal-pagament effettiv.

Moqrija.

**Onor. Imhallef Dr. Joanne Vella Cuschieri
B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.
20 ta' Mejju, 2021**

**Karen Falzon
Deputat Registratur
20 ta' Mejju, 2021**